

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

I. ALGEMEEN

Jansen, J. *Verlichtingstechniek. Haarlem (Stam), 1945. 8°, 477 blz. geill. lit.* — Dit boek behandelt de technische zijde van het verlichtingsvraagstuk en is bedoeld als een handleiding voor verlichtingsdeskundigen en installateurs. Het grootste gedeelte van de inhoud wordt ingenomen door de manier van berekenen, de keuze en het gebruik van de toe te passen lampen en lichttechnische materialen. Na een inleiding over het licht en het zien, verschillende begrippen en eenheden en een behandeling van de lichtbronnen, bespreekt schr. uitvoerig de kunstmatige verlichting van kantoren, tekenkamers, scholen, ziekenhuizen, fabrieken, werkplaatsen, woningen, restaurants, kerken, winkels, etalages, schouwburgen, wegen, terreinen en gevels. Ook de lichtreclame waarbij het kunstlicht middel en doel beide is, komt ter sprake. Hoewel technisch van opzet houdt het boek toch op bescheiden wijze rekening met de economische zijde van het verlichtingsvraagstuk (de doelmatigheid van de verlichting t.o.v. de productiviteit en de verkoop). Vele illustraties worden ter toelichting gegeven.

B a I

Douglas Seymour, W. *A guide to heating ventilation and lighting. 1944, 90 blz.* — Een technisch gehouden uiteenzetting over verwarming, ventilatie en verlichting. Methoden om de temperatuur te meten. De mogelijkheden om te verwarmen. Bij de uiteenzetting van de verlichting wordt het oog besproken. Daglicht en kunstlicht. Keuze van het aantal lampen, de sterkte en de opstelling hiervan ter verkrijging van een goede verlichting. Natrium-, kwik- en andere lampen. Tenslotte geeft schr. aan welke verwachtingen hij heeft van de verwarmings- en verlichtingsmethoden in de toekomst.

B a I

Donker Duyvis, F. *Normalisatie op het gebied der Documentatie. N.I.V.E.-publ. No. 214. Purmerend, 1942.* — Overzicht van het werk dat op het gebied van normalisatie van documentatie is verricht. Materiaal der documenten (afmetingen en hoedanigheid). Indeling der documenten (correspondentiepapier, comptabele formulieren, tekeningen, boeken en brochures, tijdschriften, bibliografische kaarten en fiches, diverse formulieren). Elementen van de inhoud van documenten (lijnen en arceringen, grafische tekens, transliteratie, symbolen en afkortingen, benamingen). Redactie van de inhoud van documenten (titelbeschrijvingen en literatuuropgaven, uittreksels en boek aankondigingen, tijdschriftartikelen). Rangschikking van documenten (Alfabetische, systematische). Opbergen (mappen, kasten, diversen). Een verdienste van dit werk is, dat schr. verwijst naar circa 150 normaalbladen en -voorschriften in de verschillende landen. Voor critiek en opmerkingen zie „Efficiency-dagen 1942”. Voorafgaande opmerkingen op de rapporten”. pg. 35/41 opmerkingen van M. E. Schippers en pg. 41/50 opmerkingen van M. Elsen.

B a I

Barrows, E. J. *Industrial high voltage distribution. London (Pitman), 1946. 126 blz. geill.* — Dit werkje behandelt op praktische en eenvoudige wijze de elektrische fabrieksinstallatie, waarbij ook aandacht valt op het hoogspanningsdistributienet. Het geheel geeft de theoretische grondslag betreffende de wisselstroomtechniek. Het gebruik van wiskunde is zoveel mogelijk vermeden en veelal wordt de theorie met behulp van praktische schakelingsschema's behandeld. Daar steeds met Engelse voltages etc. wordt gewerkt zijn de in enkele tabellen opgenomen gegevens betreffende schakelmateriaal, transformatoren enz. niet van directe toepassing. Ook betwijfelen wij of dit werkje geschikt is voor het lager fabriekspersoneel. Fabrieksinstallateurs en middelbaar technici kan het werkje van dienst zijn, daar ook op de jongste ontwikkelingen in Engeland betreffende opwekking en distributie van elektrische energie wordt ingegaan.

B a I

Atwater, P. *Problems of administration in social work. Minneapolis (University of Minnesota Press), 1940. 317 pp. 8°.* — Dit boek behandelt de problemen, waarvoor de leider van een bureau voor sociaal werk, met een aantal sociale werkers en werksters zich gesteld ziet. Eerst gaat schr. uitvoerig in op de persoonlijke problemen van de

leider (welke eisen aan hem moeten worden gesteld, zijn verhouding tot zijn medewerkers, de besturen, burgerlijke en kerkelijke gemeenschappen dan op zijn dagelijkse problemen als: omgang met de sociale werkers, financiële problemen, de inrichting van de kantoren e.d. In het derde deel worden de problemen van groter omvang besproken: verhouding van de leider tot politici, planning, sociale researchproblemen, contact met het publiek, publiciteitsmethoden, financiële campagnes), terwijl het boek besluit met een hoofdstuk over de opleiding van sociale werkers en het daarvoor noodzakelijke praktijkwerk. Het boek is geschreven voor leiders en medewerkers van grote Amerikaanse instellingen voor sociaal werk, jeugdverenigingen, e.d. en is als zodanig evenzeer van belang voor Nederlandse sociale werkers (Raden van Arbeid, Armenraden, C.J.M.V., K.J., N.P.V., etc. etc.).

B a I

IV. LEER VAN DE KOSTPRIJS EN PRIJSVORMING

Groot, A. M. *Grondslagen van het systeem van variabele kostenbudgettering. N.I.V.E.-publ. No. 241, Purmerend, 1945. 8°, 22 blz. geill.* — Interessant duidelijk betoog naar aanleiding van het probleem der variabele kostenbudgettering. Allereerst worden de algemene grondslagen in het kort besproken, waarna een korte analyse van de verspillingsoorzaken volgt. Hierna volgt een behandeling van de begroting als basis voor de vaststelling van de standaardkosten-tarieven; de vaststelling van budgettarieven. Uitvoeriger wordt ingegaan op de variabiliteit van de kosten, waarna schr. tenslotte de druk van de markt op de budgettarieven behandelt, alsmede kostprijs en budgettering, de invoering van het stelsel der variabele budgettering en de hierdoor ontstane mogelijkheden van bedrijfsvergelijking.

B a IV 1

Bezemer, T. J. *Vraagstukken der uniforme kostprijsberekening voor gieterijen. Amsterdam, 1941.* — In de brochure werden de mogelijkheden gezien om via een drietal methoden van kostprijsberekening in gieterijen (bij het indienen van een verzoek om prijsverhoging) aan te tonen in hoeverre de kosten gestegen zijn. De methoden zijn: 1e. de uniforme kostensplitsing (splitsing naar kostensoort). Het gebruik om bij verzoeken tot prijsverhoging met gemiddelde waarden te werken voor de gehele bedrijfstak kan niet gehandhaafd worden wanneer men voor een der vele speciale producten de kostenstijging wil berekenen. De uniformiteit der berekeningen en de mogelijkheid van bedrijfsvergelijking, 2e. uniform calculatie-schema met uniforme bijdragen. Onder bepaalde omstandigheden wordt deze methode aanbevolen, 3e. uniforme calculatiemethode. In tegenstelling tot de 1e en 2e methode werpt deze methode meer voordelen af op de lange duur. Enkele aanwijzingen voor de opbouw van een kostprijsberekening.

B a IV 1

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Anderson, E. H. and G. F. Schwenning: *The science of production organization. New York, 1938, 8°, 282 blz.* — De schrijvers beginnen met aan te tonen, dat er geen eigenlijke „organisatie-wetenschap” bestaat; dat er zelfs veel verwarring bestaat. Door echter de punten van overeenkomst te zoeken tussen de verschillende schrijvers, komt men tot een zekere basis, waarop de wetenschap van de organisatie kan worden opgebouwd. Vooral wordt de nadruk gelegd op de controle op de uitvoerende arbeid bij steeds groter wordende ondernemingen en de problemen, welke zich bij de leiding van deze moderne bedrijven voordoen.

B a VI 1

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVORWAARDEN

Barnes, R. M. *Motion and Time Study. New York, 1937. 8°, geill. 285 blz. lit.* — Vlot geschreven boek over het doel, de techniek en de praktische toepassing van bewegingsstudies en van tijdstudies. Het boek heeft het karakter van een leerboek (op pag. 269/273 treft men vraagstukken aan) maar grondig. Bij de toepassingen van bewegingsstudies worden behandeld: economie van bewegingen in verband met het gebruik van het menselijk lichaam, inrichting van de werkruimte en vorm van de gereedschappen. Bij de toepassingen van tijdstudies wordt behandeld het opzetten van formules voor de berekening van standaardtijden. Het werk is van talrijke volledig uitgewerkte voorbeelden, schetstekeningen, foto's tabellen e.d. voorzien.

B a VII 5